

DIRVA

Nr. 90

Rugpiūtis-August 7, 1961

Cleveland, Ohio

BOURGUIBA SIŪLO DERYBAS DĖL BIZERTOS

Tuniso prezidentas Bourguiba pasiūlė Prancūzijai derėtis dėl Bizertos bazės, kartu nurodydamas Vakarų valstybėms, kad, jei joms Tuniso reikalaujamas nepaprastas Jungtinių Tautų plenumo posėdis nesąs pagaidaujamas, tai jos tegul nukreipia savo spaudimą į Paryžių, o ne į Tunisą.

Washingtonė Tuniso gynybos ministeris Bah Ladgham baigė pasitarimus su JAV vyriausybės nariais, jų tarpe ambasadorium Adlai Stevenson. Pastarasis pareiškė pasitenkinimą dėl pasitarimuose pasiektos pažangos.

Apeliacija į Vakarų valstybes

Prez. Bourguiba pareiškė, kad jo kraštas esąs pasirušęs susitarti dėl "nuosaikaus militarinės evakuacijos plano". Stebėtojai tą jo pareiškimą laiko apeliacija į Prancūziją ir jos sąjungininkus, ypač JAV, kad paskatintų prezidentą De Gaulle deryboms.

Gerai informuoti Tuniso sluoksniai sako, kad Bourguibos vyriausybė gavusi žinių, jog JAV "vykdo spaudimą į kai kuriuos satelitus", kad jie nepasirašytų petičijos nepaprastajam JT plenumo posėdžiui. Bet Bourguiba tikisi surinksiąs 50 reikalingų parašų.

Tunisas taip pat kaltino

prancūzus, kad jie naudoja tunisiečius belaisvius fortifikacijoms aplinkui Bizertą statyti.

Prancūzai nesitraukia

Prancūzijos vyriausybės kalbėtojas Paryžiuje pabrėžė, kad dabartiniu įtampos metu negalį būti nė kalbos apie prancūzų kariuomenės evakuaciją iš laivyno ir aviacijos bazės Bizertoje. Ta pozicija buvusi pabrėžta po Bourguibos pareiškimo.

Tį Paryžiaus sluoksnių patiriama, kad JAV planuoja pasiūlyti Prancūzijai atsisukti į pirmąsias pozicijas, atšaukiant kariuomenę iš Bizertos miesto ir kitų per kautynes užimtų punktų. Bet prancūzai pakartotinai pabrėžė, kad jie nesitraukia, kol Tunisas negarantuos, jog susilaikys nuo tolimesnių žygių prieš bazę ir jos ryšių sistemą.

Prancūzijos vyriausybės sluoksniai taip pat pareiškia, kad bazė esanti būtina NATO gynybos sistemai, kol Berlyno krizė tebepučiama ir sovietai ginkluojasi. Pastebima, kad Paryžius prieš 1962 metus net negalvoja svarstyti apie atsitraukimą iš Bizertos.

Vidaus politika lemia

Bet stebėtojai nurodo, kad prez. De Gaulle priešintis nuolaidoms Bizertoje

ne tiek dėl tarptautinių strateginių sumetimų, kiek dėl vidaus politikos. Alžire pastebimi nauji ženklai, kad dešiniųjų ekstremistai gali vėl sukilti. Prancūzų pozicijų susilpninimas Bizertoje padidintų nepasitenkinimą kariuomenės sluoksniuose ir sustiprintų ekstremistų eiles.

Pasitraukimas iš Bizertos taip pat būtų smūgis prancūzų laivynui — vienintelei iš trijų ginklų rūšių, kuri nedavė šalininkų dešiniems sukilėliams per pastaruosius trejus metus. Laivyno parama yra nepaprastai svarbi prezidentui De Gaulle, laukiant naujų neramumų Alžire.

46 pažadai

Tuo tarpu Tunisas turįs 46 valstybių pažadus paremti nepaprastojo JT plenumo posėdžio sušaukimą. Posėdžiui sušaukti reikia 50 parašų ir kai kurios Lotynų Amerikos delegacijos, norėjusios atsiklausti savo vyriausybių, tikisi galėsiančios paremti Tunisą.

Tuniso užs. reik. min. Sadok Mokaddem išvyko į Maskvą ir ten tariasi su sovietų užs. reik. min. Gromyko, ieškodamas sovietų paramos prieš Prancūziją Bizertos krizėje.

MASKVA SKOLINA 28,5 MIL. DOL.

Sovietija paskyrė Tunisui ilgalaikę paskolą rubliais, kuri siekia 28,5 mil. dolerių. Pinigai esą skirti statyti užtvankoms ir techniniam institutui.

Derybos dėl paskolos buvusios pradėtos anksčiau, bet sovietų nutarimas duoti ją dabar, Bizertos krizės įkrautyje, rodo Maskvos tendencijas patraukti Tunisą savo pusėn, ypač kad Bourguiba yra pagrįstas keisti savo provakarietišką kursą ir pereiti neutralistų blokan.

STEVENSON GELBĖJO BOWLESĄ

Kaip dabar patirta, ambasadorius Adlai E. Stevenson šikšdo, kad nebūtų atleistas arba perkeltas į kitas pareigas valstybės pasekretorius Chester Bowles.

Stevensonas, kaip tuose pranešimuose sakoma, telegrafavo prezidentui Kennedžiui iš Europos, kai tik spaudoje pamatęs pranešimus, kad Bowles galįs būti priverstas pasitraukti arba

Marquette Parko Tautinio Ansamblio mokiniai, vadovaujami Aldonos Martienės, rugpiūčio 2 d, Chicagoj vykstančioje Tarptautinėje Parodoje išpildė aštuonis tautinius šokius: Šustą, Kubilą, Šiaudelius, Lenciugelį, Žiogelius, Kepurinę, Kalvelį ir Gvatarą. Šoko: Daiva Vaitkevičiūtė, Rūta Nainytė, Jūratė Jasaitytė, Kristina Shotaitė, Laimutė Balukaitė, Danutė Bruškytė, Rita Stasiulytė, Janina Klotytė, Laimutė Valančiūtė, Algis Jasaitis, Tomas Martis, Jonas Astrauskas, Vytautas Valaitis, Vytenis Trinkauskas, Rimas Černius, Jonas Vaičiūkonis, Petras Stropaitis ir Vytas Merkys. Šokiams grojo Žuolas ir Eglė Stelmokai. Nuotraukoje: jaunieji šokėjai šoka Kepurinę. Z. Degučio nuotrauka

GRASINIMAIS SIEKIA DIDESNIŲ NUOLAI DŲ

Sovietija įteikė Vakarų valstybėms naujas notas dėl Berlyno - kiek švelnesnes savotonu, bet vis dėlto nepriimtinas pagrindu deryboms.

Ilgose notose Jungtinės Valstybės, Britanijai ir Prancūzijai Maskva nurodė, kad ji esanti pasiruošusi deryboms, bet kartu pabrėžė, kad ty derybų tikslas turįs būti taikos sutarties su Vokietija pasirašymas. Tai reiškia, kad Kremlius reikalauja Vokietijos padalinimo ir Vakarų sąjungininkų teisių Berlyne atsisakymo.

GRASINA NUTRAUKTI DERYBAS

Vakarų valstybės buvo pakartotinai pabrėžusios savo nusistatymą, kad jos pasirašytų taikos sutartį tik tuo atveju, jei ji būtų pagrįsta vokiečių apsisprendimu per laisvus rinkimus.

Chruščiovas pasitarimuose su Italijos premjeru Fanfani nurodė, kad sovietų delegacija pasitrauktų nuo derybų stalo, jei Vakarų valstybės per derybas pareikalautų Vokietijos suvienijimo laisvų rinkimų keliu. Jis Fanfaniui aiškino, kad Maskva galėtų derėtis dėl dviejų Vokietijų federacijos, ką jau anksčiau yra atmetusios Vakarų valstybės.

ŠAUTŲ Į SĄJUNGININKŲ LEKTUVUS

Chruščiovas savo paskutinėse notose vėl pakartojo nusistatymą pasirašyti separatinę taikos

sutartį su Rytų Vokietija, jei derybos neįvyktų ar iširtų, o pasikalbėjimuose su Fanfani dar pridūrė, kad sovietų ginkluotosios pajėgos pasipriešintų bet kokiems Vakarų bandymams atnaujinti oro tiltą su Berlynu, šaudydamos į sąjungininkų lėktuvus. Toki incidentai tuoj pat išsivystytų į branduolinį karą, nurodė Chruščiovas, ir pirmosios to karo aukos būtų Italija ir Britanija. Jis aiškino, kad 12 raketų su atominiiais užtaisais tuoj pat nušluotų Angliją ir panašiai atsitiktų su Italija.

Netekusios bazių Britanijoje ir Italijoje, dėstė Chruščiovas, Jungtinės Valstybės turėtų remtis savo ilgyjų distancijų raketomis, o toje srityje jau nepalyginamai stipresnė esanti Sovietija.

Chruščiovas pareiškęs pasipiktinimą prezidento Kennedžio kalba ir pasakęs, kad į ją atsakysiąs panašiu tonu. Šeštadienio rytą Tassas paskelbė, kad toji Chruščiovo kalba bus pasakyta rugpiūčio 7 dieną.

SIEKIA IŠSPAUSTI NUOLAI DUS

Eilė Vakarų stebėtojų, analizuodami palyginti švelnias Chruščiovo notas, bet aštrias kalbas su Italijos premjeru, prieina išvados, kad Chruščiovas iš tikrųjų labiau ruošiasi deryboms, negu karui. Jo kalbų grubus tonas ir gąsdinimai iš tikrųjų esą skirta tam, kad iš Vakarų išspaudus didesnių nuolaidų.

Tuo tarpu Vakarų valstybių užsieninių reikalų ministrai, susirinkę pasitarimams į Paryžių, pabrėžė vieningą nusistatymą ginti Vakarų Berlyną nuo sovietų.

Britų parlamentas parėmė Macmillano planą

Britų parlamentas didele persvara pritarė vyriausybės pasiūlymui pradėti derybas dėl Britanijos įstojimo į Europos Bendrąją Rinką — šešių valstybių ūkinę sąjungą.

Žemieji Rūmai parėmė Macmillaną 313 prieš 5 balsus, darbiečių opozicijai susilaikius nuo balsavimo, o lordų rūmai pritarė pasiūlymui 86 prieš 17 balsų. Prieš tai buvo atmesta darbiečių rezoliucija, kurioje buvo reikiama "apgailėstas", kad Britanija ruošiasi pradėti derybas "iš didelių ūkinio silpnumo pozicijų".

Derybos prasidės greičiausiai spalio mėnesį. Britams teks suderinti savo eksportą ir importą, muitus ir tarifus su įsipareigojimais savo tautų bendruo-

tų spaudimo. Jie siekia suderinti savo diplomatinę, ūkinę ir karinę taktiką.

Washingtonė buvo svarstytas pasiūlymas pradėti varžyti prekybą su komunistų bloku, atsiyginant už sovietų grasinimus dėl Berlyno. Bet ta idėja laikinai buvusi atidėta, laukiant tolimesnių sovietų žingsnių.

ULBRICHTAS KRISIĄS?

Tuo tarpu Berlyne komunistai pradėjo taikyti sankcijas sovietinio sektoriaus gyventojams, dirbantiems Vakarų sektoriuose. Jie įsakė tiems asmenims visas nuomų ir komunalinių patarnavimų sąskaitas mokėti Vakarų Vokietijos markėmis, kas faktiškai reiškia nuomų ir komunalinių patarnavimų pabranginimą penkis kartus. Komunistų spaudoje vykdoma karšta propaganda prieš dirbančius Vakarų sektoriuose.

Šiais varžymais komunistai siekia sumažinti judėjimą tarp Rytų ir Vakarų sektorių, kad lengviau galėtų sustabdyti pabėgėlių bangas į Vakarus. Nepaisant padidintos policijos ir partijos "budrumo būrių" veiklos, pabėgėlių skaičius nemažėja.

Penktadienį iš patikimų sluoksnių pasklido žinios, kad rytinės Vokietijos komunistų lyderis Ulbrichtas išskrido į Maskvą prašyti Chruščiovo leidimo uždaryti sieną į Vakarų sektorių, nes būkštaujama, kad pabėgėlių skaičius galįs keleriojai padidėti, jei nebus bėgimui užkirstas kelias.

Šeštadienio rytą pasklido žinios, kad Ulbrichtą Maskva galintį nušalinti už nesugebėjimą "susitvarkyti". Kas turėtų užimti jo vietą, tuo tarpu žinių nėra.

Sabotažas prieš britų bazes

Praeitą savaitę pagausėjo sabotažo veiksmai, nukreipti prieš britų karinę bazę Dekeliją Kipro saloje: per tą laiką nežinomi piktdariai šešis kartus išsprogdino į bazę einančias vandentiekio linijas. Paskutinio sproginimo metu net buvo sužalota vandens pumpavimo stotis maždaug už 3 mylių nuo bazės.

Du britų kariniai vienetai — vadinama Juodoji Sargyba ir artilerijos pulkas — sakosi per daug nenukentėję, nes bazėje visą laiką turima pakankamai vandens atsargų. Bet didesnį susirūpinimą kelia dviejų enklavų, likusių britams nepriklausomybės suteikimo Kiprui, saugumo klausimas.

Britų armijai čia reikalingas tramplynas, saugant Atlanto gynybos sistemos dešinįjį sparną ir britų interesus Artimuosiuose Rytuose. Vienoje tų bazių stovi pėstininkų ir artilerijos pulkas, kitoje — britų karinės aviacijos jungtys.

Pagal sutartį su Kipru, britams leidžiama imtis priemonių tų bazių saugumui garantuoti, bet tuo tarpu britai galvoja tą reikalą perduoti Kipro vyriausybei. Jų įsitikinimu, sabotažą vykdančios kraštutinių kairiųjų arba dešiniųjų nediidelės grupės, o griežtesnis britų kariuomenės žingsnis galėtų iššaukti gyventojų nepasitenkinimą.

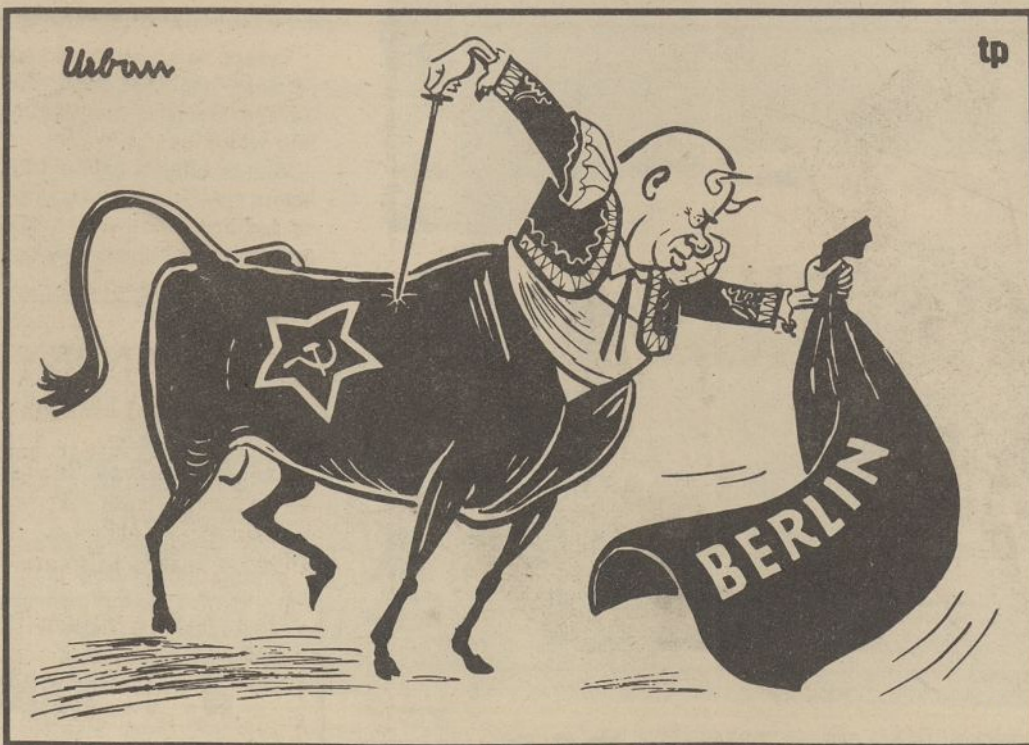
Britai guodžiasi, kad respublikos prezidentas, arkiv. Makarios pastaruoju metu parodęs didesnį griežtumą komunistų adresu. Liepos 24 jis griežtai atkirto į stiprios komunistų partijos kal-

Britų bazės Kipre

tinimus, kad klūpčiojas prieš JAV, Britaniją ir Vakarų Vokietiją; tos trys valstybės yra įsipareigojusios ūkinę paramą Kiprui. Makarios pabrėžė, kad jis neleisias komunistams trukdyti vyriausybės darbo.

Iš pradžių Makarios buvo gana nuolaidus tiek dešiniųjų, tiek kairiųjų ekstremistams, bet dabar pastebima ženklų, kad jis stengiasi juos apmalšinti.

Pats duria, pats rėkia...

MALTOS VILKSTINĖ (22)

Paskutinis aktas

Bet kapitonas Masonas dar neturėjo laiko pasiduoti triumfo jausmams: prieš akis tebestovėjo sunkus uždavinys -- iškrauti brangiąją važtą.

Vyr. inžinierius Jimmy Wyld ir pirmasis karininkas Gray, jau anksčiau motorlaiviu atgabenti į uostą, neleido laiko tuščiai -- jie ruošė smulkmenišką planą degalams išpumpuoti. Bendradarbiaujant su admiralu Kinsey, Maltos uosto superintendantu, jiems pasisekė šią techniškai sunkią problemą išspręsti. Juk sužalotasis tanklaivis vandens paviršiuje galbūt tegalės išsilaikyti tik labai trumpą laiką.

Pagaliau "Ohio" buvo pristumtas prie krantinės. Šimtai pagalboms pasirodusių rankų griebė lynus ir laivą pritvirtino. Buvo prijungti vamzdžiai, pradėjo veikti pumpos, ir iš ilgesingai laukto tanklaivio vidurių pradėjo tekėti naftos gaminiai. Tuo pat metu pagelbinis laivas "Boxall" pradėjo 10,000 tonų degalų pumputi į savo tankus.

Operacijai artėjant prie pabaigos ir priekinei laivo daliai, palengvėjusiai nuo savo naštos, kylant aukštyn, jau buvo aišku, kad laivo lūžimo nebus išvengta, nes užpakalinė dalis grimzdo vis gilyn. Po trumpo pastarimo buvo nutarta ištuštėjusius tankus pripildyti jūros vandeniu, tuo būdu priekinei laivo daliai sudarant reikalingą balansą.

Vis gilyn ir gilyn grimzdo sunkius bandymus pergyvenęs "Ohio" liemuo ir, paskutinį de-

galų litrą iš jo ištraukus, užpakalinė dalis lėtai atsirėmė į dugną. Taip pasibaigė paskutinioji kelionė "Ohio" tanklaivio, -- moderniausio to tipo laivo anuo metu, nuo kurio priklausė mažos Viduržemio jūros salos likimas ir kurio važtą suvaidino dramatiškiausią vaidmenį II Pasaulinio karo istorijoje.

Ketveriais metais vėliau, vieną gražų rugsėjo rytą, "Grand Harbour" krantinėje buvę maltiečiai galėjo pamatyti neįprastą spektaklį. Sunkiai pukšdami, du vilkikai tempė iš dviejų dalių susidedančią, storai rūdimis aptrauktą metalinę baidyklę link uosto išėjimo.

Vargu ar daug kas iš krante stovinčiųjų tuo metu suvokė, kad vieno iš labiausiai pagarsėjusių per karą laivo likučiai tempiami į jūros kapus. "Ohio", kuris anais metais išgelbėjo Maltą ir galbūt visą laisvąjį pasaulį, buvo lėtai velkamas į atvirus vandenis.

Vos tik baigus iš jo ištraukti vertingąjį krūvį, laivas galutinai skilo per vidurį. Iš karto buvo bandyta užlopyti skylės ir išpumpuoti vandenį, kad abi jo dalys išliktų vandens paviršiuje. Bet paaiškėjo, kad tai beveik neįmanoma, o išlaidos, bandant abi laivo dalis nugabenti į Gibraltarą arba Aleksandriją, būtų susidariusios nežmoniškai didelės.

Kurį laiką paviršiuje tebesilaikanti laivo dalis buvo naudojama kariniams sandėliams. Prieš karo pabaigą jame buvo

įkurdinti jugoslavų daliniai. Bet, pasibaigus karui, jis liko nebereikalinga kliūtis laivininkystei.

Abi "Ohio" dalys dabar buvo išvilkotos pro plačią uosto žiotis, ir laivas dar kartą pajuto atviros jūros bangas. Tempiamas šiaurės rytų kryptimi, pro tas vietas, kuriose anuo metu tęsėsi mirtį nešančių minų laukai, jis atsidūrė giliose vandenose, kur netoliese laukė pasiruošę naikintojas -- paskutinio akto vykdytojas.

Už 16 mylių nuo Maltos buvo nukirsti jį su vilkikais rišę lynai, ir dabar abi "Ohio" dalys plūduriavo ten vienišos, negalėdamos mėtoms tą dieną siaučiančių itin aukštų bangų.

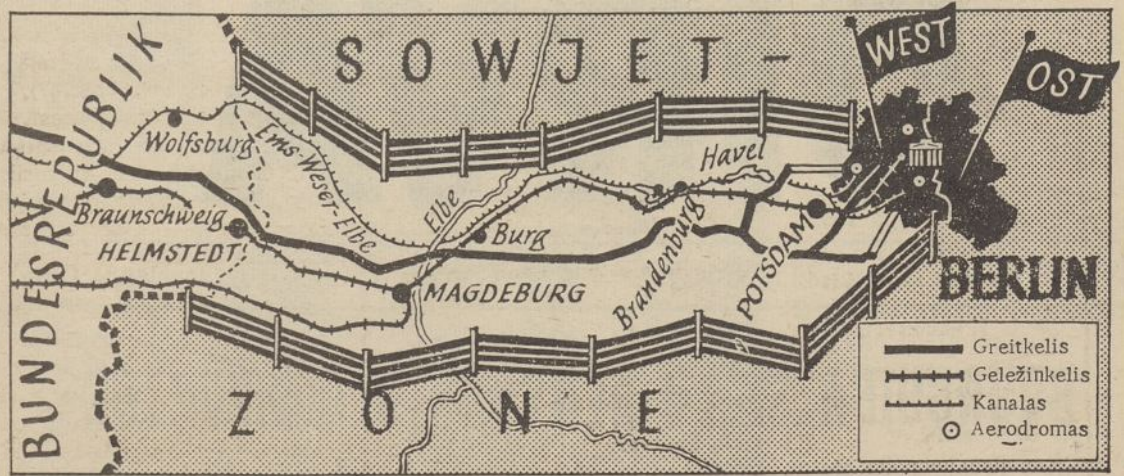
O naikintojo denyje vyko paskutinieji pasiruošimai artilerijos manevrui, ir po dešimties minučių suskambėjo įsakymas: "Ugnis!" Viena po kitos patrankos spaudė ugnį ir dūmus, ir salvių aidas riedėjo jūros paviršium.

Orinių puolimų labiau sužalojami užpakalinė dalis pradėjo skęsti pirmoji. Artilerijos šūviai pagalau sutrupino ir priekinę laivo dalį. Dingo kapitono tiltelis, nuvirto priekinis stiebas, paskui torpeda pramušė milžinišką skylę šone, ir priekis staiga pakilo aukštyn, prieš galutinai dingdamas po mėlynu Viduržemio jūros paviršium.

"Sustabdyti ugnį!" nuaidėjo įsakymas, kai gelmė prarijo narsojo "Ohio" likučius.

(Pabaiga)

Paraginkit savo pažįstamus užsiprenumeruoti DIRVĄ.

BERLYNO KORIDORIAUS PLANAS

Chruščiovo terminuota Berlyno krizė artėja prie kulminacinio punkto -- vieną dieną ryškiai matoma karo grasinimas, kitą dieną pasiruošimais deryboms, kurių reikia laukti prieš šių metų pabaigą.

Vakarų sostinėse jaučiama, kad, eidamos į tas derybas, Vakarų valstybės turi atsinešti vadinamus "kontrapasitūlymus" -- vienokį ar kitokį planą, kurį galėtų patatyti prieš Chruščiovo reikalavimus. Iš įvairių užuominų ryškėja, kad vieną svarbiausių, galbūt pagrindinį pasiūlymą sudarys vadinamasis Berlyno koridoriaus planas, apyriktas eile kitų nuolaidų sovietams.

Žemiau pateikiame anglo Emery Reves straipsnio ištrauką, kuri ne tik parodys, kaip tą koridoriaus planą Vakarai įsivaizduoja, bet ir kodėl jį ruošia. Straipsnio autorius yra artimas Winston Churchillio draugas ir jo atsiminimų leidėjas; II Pas. karo pabaigoje jis pagarsėjo po-

litinių svarstymų knyga "Taikos anatomija", kuri, kaip vėliau matėme, buvo išryškinusi Vakarių pokarinės politikos gaires. Netenka abejojti, kad ir šis straipsnis yra vienas iš "bandomųjų balionų", inspiruotas iš britų vyriausybės sluoksnių.

Emery Reves rašo:

Savo ofensyva Chruščiovas, kaip jau išryškėjo, siekia dviejų tikslų. Pirmiausiai jis norėtų, kad Vokietija visiems laikams susidėtų iš dviejų atskirų valstybių, ir reikalauja, kad mes pripažintume Rytų Vokietiją suverene valstybe. Antra -- Vakarai turėtų pasitraukti iš Vak. Berlyno, kuris turėtų būti padarytas "laisvu miestu", kas nereikėtų nieko kita, kaip miestą kalėjime.

Bet iš įvairių ženklų atrodo, kad rusai nelaiko abu tikslus lygiavertiais. Pirmasis reikšia tikrąjį sovietinės politikos tikslą, kurio jie sieks atakliai, nenusileidami. Antrajam, kaip atrodo, jie neteikia tiek daug reikšmės ir leis iš kalbas.

Aš tikiu, kad nebūtų nusižengta sąjungininkų teisėms, jei Sovietijai būtų pasiūlyta, kad Vakarai diplomatiškai pripažintų Rytų Vokietiją su sąlyga, kad Vakarai Berlynas ir toliau liks mūsų kontrolėje ir su britų -- amerikiečių zona bus sujungtas 40 kilometrų pločio koridoriumi, kurį valdytų Vakarai. Tuo būdu būtų visiems laikams išspręsta susisiekimo su Vakaru Berlynu problema.

Galbūt žodis "koridorius" šioje vietoje nėra labai tinkamas. Jis primena Danzigo koridorių. Bet reikia paminėti didelį skirtumą. Danzigo koridorius skyrė vieną Rytų Vokietijos dalį nuo visos valstybės, tuo tarpu šis koridorius jungtų Vakaru Vokietiją su Vakaru Berlynu.

Toks susitarimas būtų naudingas Sovietijai ir Vakaru sąjungininkams, įskaitant ir Vakaru Vokietiją.

Sovietija juo pasiektų aukščiausią savo pokarinės politikos tikslą, būtent Vokietijos padalinimo pripažinimą ir jos užvaldymą Rytų Europoje konsolidaciją. Toks diplomatinis laimėjimas rusams turėtų reikšti tiek daug, kad jie turėtų būti pasiruošę sumokėti atitinkamą kainą, būtent atsakyti užvaldyti Vakaru Berlyną ir duoti koridorių, kuriuo mes galėtume laisvai palaikyti susisiekimą su Vakaru Berlynu be sovietų arba vokiečių komunistų įsikišimo. Tai būtų aukščiausia kaina. Sovietijos vyriausybė negali laukti, kad Vakarai paprastai kapituluotų ir Rytų Vokietiją pripažintų suverene valstybe be atitinkamo laimėjimo.

Vakaru valstybėms toks kompromisas reikštų mūsų teisių Vakaru Berlyne pripažinimą ir laisvus kelius į tą miestą.

Kokios kliūtys galėtų būti iškeltos prieš tokį susitarimą. Rusų požiūriu, plataus koridoriaus perdėjimas reikštų didelę kon-

cesiją. Bet perdėjiamasis plotas sudarytų tik labai mažą dalį, net mažiau negu 1% tų teritorijų, kurias jie užvaldė po karo. Tokia kaina rusams, siekiantiems sustiprinti savo išplėstą teritoriją, neturėtų būti peraukšta.

O Vakarams, kuriems kliūtį galėtų sudaryti apsisprendimas pripažinti ar nepripažinti Rytų Vokietiją savarankiška valstybe, reikia nurodyti, jog šis, grynai juridinis klausimas po 16 metų nuo karo pabaigos, tapo visai nereikšmingas. Rytų Vokietija tapo valstybe, ir mes to fakto nepakeisime. Dar niekada istorijoje valstybės nepripažinimas dėl jos valdomosios formos neatnešė naudos: anksčiau ar vėliau reikda tokiam faktui nusilenkti.

Didžiausias kliūtis galėtų kelti Vakaru Vokietiją, priešindamosi galutiniam Vokietijos padalinimui. Bet tai praktiškai reikštų tik de jure pripažinimą to, kas egzistuoja de facto.

Visos Vokietijos problemos sprendimas galimas tik bendros Europos problemos išsprendime, o tas uždavinys galės būti atliktas tada, kai bus atlikti milžiniški paruošiamieji darbai. Be to, vokiečiai turėtų atsiminti, kad joks žmogaus kūrinys nėra amžinas. Hitlerio tūkstantmetis reikas tęsėsi tik 12 metų. Politiniai ryšiai, kuriais visiems laikams, kartais nusitęsia keleriais metais ilgiau.

Baigdamas savo ilgus išvedžiojimus, kurių esminės ištraukas vietoje pateikėme, Emery Reves kartoją:

"Rytų Vokietijos pripažinimas suverene valstybe būtų didelė nuolaida iš Vakaru pusės. Plačios juostos atsakymas koridoriui su Vakaru Berlynu būtų taip pat didelė nuolaida iš Sovietijos pusės. Bet Berlynas sudaro labai svarbią problemą, ir tik nuolaidomis iš abiejų pusių galima surasti šios pavojingos problemos sprendimą."

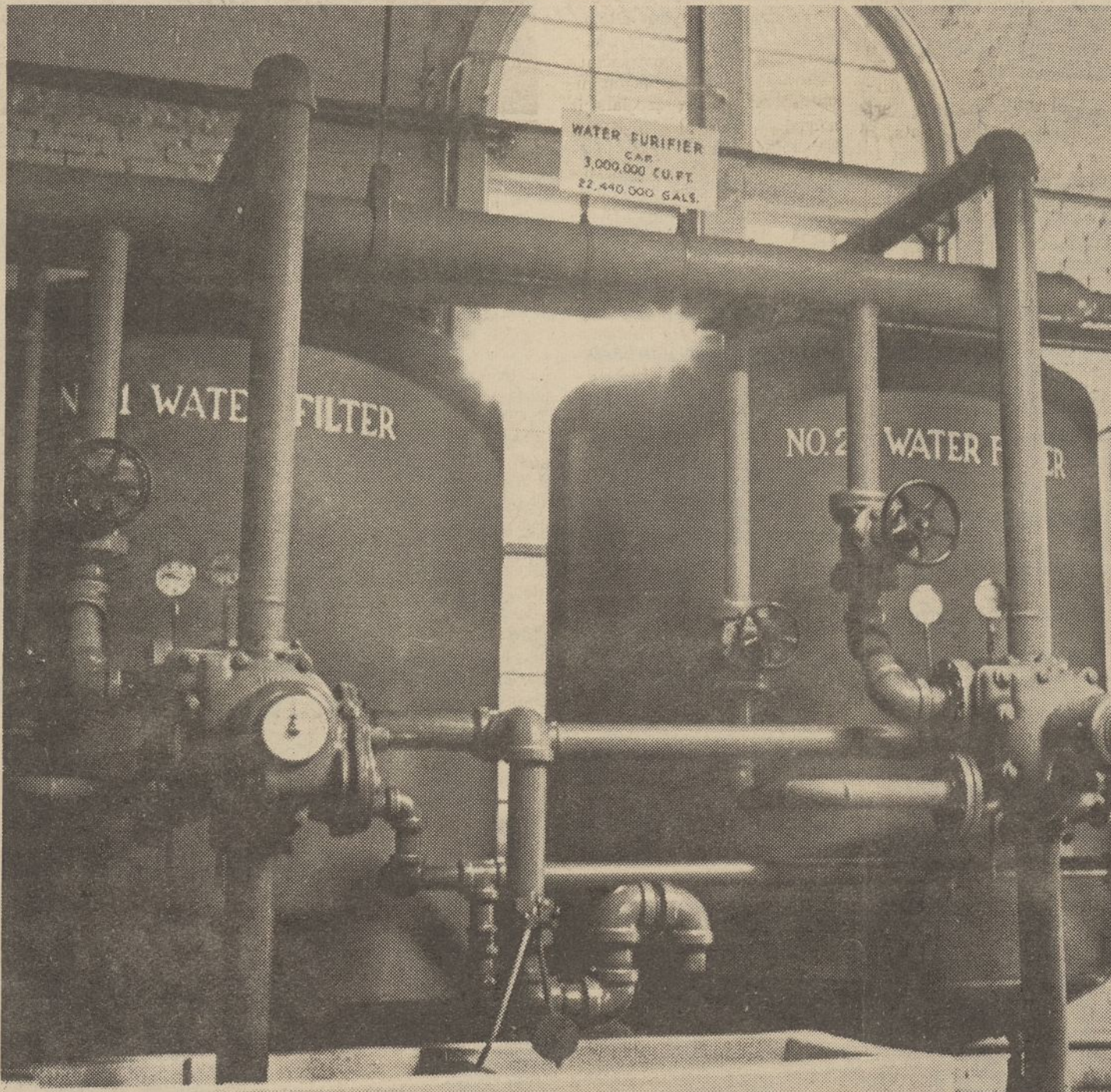
Bet tai dar ne viskas. Ir Emery Reves, ryškias britų vyriausybės pažiūras, keliose straipsnio vietose užsimena Vakaru sąjungininkų polinkį mokėti didesnę kainą, negu Rytų Vokietijos pripažinimą.

Tai ta pati užuomina, kurią nesenai viešojo kalboje paminėjo ir prez. Kennedy; būtent, "supratimą", jog Chruščiovas siekia konsoliduoti sovietų pozicijas per karą pavergtuose kraštuose. Tiksliau: Maskvos įtakos sferos pripažinimą už geležinės uždangos, pavergtųjų kraštų pardavimą, pasižadėjimą tylieti apie didžiausią pasaulio istorijoje kolonijinę imperiją, sutikimą pasaulį dalintis į įtakų sferas, kaip tai 1939 metais darė Stalinas su Hitleriu.

DĖMESIO!

Nepamiršk nusipirkti knygą ALMA MATER!

Kodėl POC alus skanesnis

GERESNIS VANDUO - GERESNIS ALUS

Kada jūs girdite kalbas apie alų, kas nors priimena vandenį. "Šio miesto vanduo daro geresnį alų, negu ano miesto vanduo", ir taip toliau. Tikra teisybė yra, kad geriausias vanduo alui yra GRYNAS vanduo. Grynas H₂O. Nieko daugiau, nieko mažiau. Tas, ir niekas kitas, teka iš mūsų filtracijos sistemos. Grynas vanduo. Nieko daugiau, nieko mažiau.

CLEVELANDO GARSUS PILSENER ALUS....!

Technologija toli pažengė POC gamyboje, bet ne per toli. Mes dar vis naudojame produktus, nerandamus jokioje kitoje laboratorijoje. Tradicija. Palikimas. Charakteris. Ir daugiausiai... Tikslas! Mūsų tikslas yra gaminti geriausią alų. Alus, kuris skanesnis už visus kitus. Mes didžiuojamės galėdami pasakyti, kad taip padarėme. POC yra skanesnis!

POC

VANDENTEKIS IR ŠILDYMAS IVEDIMAS IR PATAISYMAS

Vandeniui ir pečiais šildymas, vonios kambarių įrengimas. Pristatymas į jūsų namus ar pilnas įrengimas.

Nelaimei atsitikus skubus pataisymas. Nemokamas numatomų darbų įkainavimas.

Mes esame pertvarkę šildymą Dirvoje, atlikę nemažai patarnavimų lietuviams ir mūsų darbu visi patenkinti.

W. F. HANN & SONS CO.

15533 EUCLID AVE.

MU 1-4200

DIRVA

— THE FIELD —

Established in 1915
6907 Superior Avenue
Cleveland 3, Ohio
HENDERSON 1-6344

Prenumerata metams: \$10.00 • Laikraštis išeina tris kartus savaitėje: pirmadieniais, trečiadieniais ir penktadieniais, išskyrus šventes.

Redaguoja: B. Gaidžiūnas, V. Gedgaudas ir J. Palukaitis • Redakcinę kolegiją sudaro: P. Bastys, E. Čekienė, R. Mieželis, V. Rastenis ir St. Santvaras.

Lithuanian Newspaper • Issued in Cleveland every Mon., Wed., and Fri. except in case of Holidays • Published by American Lithuanian Press Radio Ass'n VILTIS, Inc. (Non-profit) • Editor-in-chief: B. Gaidžiūnas • Subscription per year: \$10.00. Single copy 10 cents • Second Class Postage Paid at Cleveland, Ohio.

Tikrai daugiau, negu visa karalystė...

Jau bus kaip ir trejų metų sukaktis, kada atėjusiai lietuvei motinai, pirkti savo vaikui elementoriaus, nesmaigiai reikėjo pasakyti: išparduoti, ir nežinia, kada bus nauji išleisti.

Po to mes rašėme, ir net barėmės, kad visokių niekniekių kai kurios lietuviškos išleidžia, bet lietuviško elementoriaus vis nėra. Nėra jo dar ir šiandien, nors jau rečiau esam klausiami apie tą lietuviško pradžios mokslo didžiąją knygą. Matyt, motinos apsirato... tik jau ne geru žodžiu minėdamos tokį mūsų lietuviškojo švietimo ne tik nerūpestingumą, bet ir nusikaltimą.

Nė kiek nesmagiau jaučiamės, kada vardadienio ar gimtadienio proga, kas užsuka savo vaikui lietuviškos knygos nupirkti. Tokių knygų rečiau ir rečiau nepasirodo, o skaitytojų, tėvo ir mamos raginamų, vis dar atsiranda. Bet kai nėra... taip pat ne ką geresniu žodžiu minėdami lietuviškojo gyvenimo vadelių laikytojus, savo vaikams perka kokį menkavertį niekniekį.

Ir taip jau metai iš metų. Visi apie tai kalbame. Visi sielojamės. Po to visi... nieko nedarom, kad vėl galėtume kalbėti ir priekiaštai. Matyt, tokia jau mūsų neeilinė savybė...

Bet štai, ir tokioj valandoj, be dūdų orkestrų ir prakalbų, staigmena. Į mūsų lietuvišką gyvenimą, mūsų mažiesiems, iš Montrelio ateina didelė dovana: žirginėliai. Dailiu, dailiu viršeliu, su pasiūkokinėjančiais katinukais, gaideliui galvą sukančia lape ir parašutintinku paršiuku. Taigi su pasakos sumodernėjimu iki sprausminių lėktuvų gadynės.

Ačiū B. Pūkelevičiutei, turbūt Clevelande patys pirmieji išklaušėm to žirginėliuose sudėto ir vaikams taip reikalingo, lietuviško dvasinio turto. Buvo pagaunančio juoko ir graudulio. Ir reikia pilnai tikėti, kad mūsų mažieji visa tai jautriai išgyvens. Ir jie gros tą plokštelę, visą valandą besisukančią, ne vieną kartą. Gros, nes reikės išmokyti paukščius ir žvėrelius pamėgdžioti, dainos žodžius ir muziką atsiminti. O koks bus patogumas jauniesiems amžiaus motinai, kada toji plokštelė pavaduos lietuviškos pasakos sekimą. Ir visą laiką įtikinančiai, su muzika ir daina.

Reikia pasidžiaugti, kad vertingų plokštelių šviesa iš Montrelio — Baltaragio malūnas, Milžino paunksmė ir dabar — žirginėliai, į mūsų kultūrinį gyvenimą atėjo su didelėmis dovanomis. Reikėtų tik prašyti, kad tuo neužsibaigtų. Ypač pramintas takelis į pačių jaunųjų širdis. O jiems tokių turtų labiausiai reikia, nes juos, keliaudami per svetimus kraštus, lengviausiai galime prarasti.

Visiems, kurie prieš kelias dienas Dirvoje skaitėte rašinį "Trys lietuviško žodžio plokštelės", reikėtų gerai atsiminti šiuos B. Pūkelevičiutės žodžius: "...pasakai visados reikia trečio brolio: mažiausio, "svajonėlio", kuris šaukštą išsemtų ežerą ir gautų pusę karalystės. Kryžkelėje trys mūsų plokštelių išsiskiria — viena keliauja į rytus, kita į šiaurę, o trečioji — į pietų vakarus. Ir jeigu tai trečiajai, pačiai mažiausiai, bus lemta laimėti vaikų širdis — tatau bus daug daugiau, negu visa karalystė..."

Ir mes, tai pilnai pripažindami, dar norime papildyti: tegul toji karalystė, visai turtinama lietuvišku dvasiniu turtu — pradedant savu elementorium, toliau gera knyga, laikraščiu, ir plokšte, bus laimėta ir išlaikyta.

B. G.

nei negalėjo būti. Nes tada dar nebuvo nei mikrofonų, nei stiprintuvų, nei garsiakalbių sistemos, kaip dabar yra kiekviename didesniame susirinkime. Tada, chorams sustojus atviroje estradoje (buvo bene 4000 choristų),

o publikai išsiskleidus smėlinėje Petro Vileišio aikštėje (gal 10, gal daugiau tūkstančių?), kalbėtojai veltui būtų stengęsi, vis tiek niekas jų nebūtų išgirdęs. Tik dirigentai su choru susikalbėti, berods, vartojo anų laikų garsiakalbį -- skardinį konusą nukirsta viršūne, kuriuo balsas galėjo būti nukreipiamas reikiama linkme ir atitinkamoj vietoj galėjo būti geriau girdimas. Be to, rodos, dar buvo estradoje išstatinėti ryšininkai, kurie, reikalui esant, perdavinėjo dirigento žodį choristams vienas nuo kito.

Ir dabar dainų šventėse būtų galima palaikyti tą pirmosios šventės "tradiciją": išjungti garsiakalbių sistemą. Chorą publika girdėtų be garsiakalbių, o prakalbininkai nebūtų vedami į pagundą ir liktų išgelbėti nuo pikto.

Ivykio reikšmė čia tokia aiški, kad aiškinimų tikrai nereikia. Oficialių ir neoficialių asmenų šia proga išlietoji lyrika galėjo būti laikraščiuose atspausdinta net ir iš anksto, jeigu manoma, kad ji būtina turėjo būti išlieta, K.M., Brooklyn, N.Y.

PIEŠINYS IR IŠPŪDŽIAI

Drauge su Jonu Vildžium, senu skautu iš III. (Žr. jo laišką Dirvos 87 nr.), belaukdamas autentiško paaiškinimo apie piešinį MŪSŲ VYČIO 3 nr. viršelyje, neiškenčiu nepasipasakojęs, kad mano pirmas įspūdis iš to paveiklo buvo, kad tai Rasputinas, garsusis prisiplakėlis prie paskutiniojo Rusijos caro šeimos, vienas iš akstinių, pagreitinusių Rusijos revoliuciją.

Išžiūrėjus, Rasputino bruožų nebematyti. Tai gali būti betkoks ilgą laiką nesikirpęs ir nesiskutęs tamsiaplaukis vyras. Veido bruožai lyg liudija tai esant kokį ne šiame pasaulyje mintimis atsidūrusį fanatišką idealistą, kuris be svyravimų tariasi žinąs tikrąją tiesą (jo tikėjimas jam yra tas pats, kaip žinojimas), ir kuris tą tiesą skelbia nesusipratėliams, norėdamas, kad ir jie pajustų jo tiesos žinojimo palaimą. Gal jis gailisi tų, kurie, jo manymu, turi akis, o nemato, turi ausis, o negirdi. O gal jis tokius net ir smerkia. Bet žiaurus jis neatrodo.

Jis nebūtinai panašus į stačiatikių dvasiškį ir nebūtinai panašus į rusą. Spėjime, kad tai esąs "koks tai barzdotas ir žiaurus stačiatikių dvasiškis, greičiausia rusas", sąmoningai ar nesąmoningai slypi išankstinis smerkimas (prejudice) rusų stačiatikių dvasiškiam. Žiaurumas nėra nei stačiatikių dvasiškį, nei rusų tautos būdingoji ypatybė. Tiesa, pasakymas, kad gal tai "žiaurus stačiatikių dvasiškis", galėtų būti teisinamas, kad jis gi netaikomas visiems stačiatikių dvasiškiam ar visiems rusams. Bet, pavyzdžiui, kaip mums atrodytų, jeigu kas nors, pamatęs nupieštą kokį nevykėlį "Molio Motiejų", savo įspūdį išreikštų, sakysim, tokiais žodžiais: "A, tai turbūt koks nors kvailas lietuvis kaimietis". Ar tai neatrodytų nepagrįstai užgaulu visiems lietuviams, ypač lietuviams kaimiečiams?

V.R., N.Y.

Paraginkit savo pažįstamus užsiprenumeruoti DIRVĄ.

Kernavės skaučių tunto Gilšės stovyklos vadovybė. Iš kairės: tuntininkė H. Plaušinitienė, O. Siliūnienė, L. Luneckienė ir stovyklos jaunuolių štabas.

Br. Juodelio nuotrauka

DIENA GILŠĖS DVARE

Chicagos skaučių stovyklą aplankius

Vidurvasario saulė iš mėlyno dangaus siunčia karštus spindulius ir per adarus automobilio langus plaukia kvepiantis pakelės laukų oras. Vingiuota Wisconsin valstijos autostrada įsibėgėjęs metalinis "žirgelis" vos neprašauna pro kryžkelę, kurioje trispalvė kelio rodyklė sako: "Į stovyklą". Dar viena tautinių spalvų rodyklė pasuka mašiną į paprastą žvyruotą lauko kelią, kuris pro ūkininko vartus, pro avių ir kukurūzų laukus, per ganyklas veda žemyn ežero link, kur turėtų būti Chicagos skaučių Kernavės tunto stovykla.

Peršokus medžiais apaugusią kalvą, pro aukštų ąžuolų šakas švysteli palapinių miestas ir pasitinka stovyklos vartai su užrašu "Gilšė". Vietoje puošnių dvaro rūmų, ratu stovi eilė palapinių, kurios čia sesėms kernavietėms atstoja puošniausius rūmus. Vietoje dvaro sodų aplinkui tęsiasi plačios ąžuolais ir krūmais apaugusios ganyklos. Kiek toliau ganosi būrys juodmargių karvių, banguoja javų laukas ir už jo, čia pat saulėje spindi, kelių mylių ilgio Como ežeras. Vaizdai, kaip Dainavos šalyje, o grynų laukų orą, rodos, imk ir gerk.

KERNAVĖS DIENA

Stovyklos aikštėje išsirikiavusios sesės kernavietės. Čia

Stovyklautojos su svečiais šoka "Noriu miego"...

Br. Juodelio nuotrauka

susirinkę žemės, oro ir padangų gyventojos. Skrudės, pelytės, oškos, šarkos, varnos, lakštutės, pelėdos, gegutės ir undinės sudaro tokias eiles, kad norisi

ranai tepalikė, saugoti Kernavės kraičių skrynias...

Į vėliavų stiebus, atstojančias ąžuolo šakas, pakyla vėliavos, aikštėje skamba komandos, sušilę laksto fotografai ir filmuotojai. Praeitą savaitę stovyklos viršininkė ps. L. Luneckienė perduoda valdžios ženklą -- krivulę sekančiai viršininkei s. K. Kuraitytei. Pasigirsta "trimtų" ir "būgnų" garsai, ir stovyklos būdinti skiltis žygiuoja su didžiuole šluota. Šis "trofėjas", kas rytą keliauja iš rankų į rankas, į tą palapinę, kuri liūdniausioje padėtyje buvo rasta per rytinį tvarkos patikrinimą. Šluota sustoja prie stovyklos viršininkės. Pasirodo, kad tikrai pasikeitęs Gilšės dvaras. Vyriausia valdžia klaupia ant kelių ir "atgaivina už kaltes". Tokia jau tradicija.

Netoli stovyklos valdžios stovi grakščių sesučių būrelis su visiškai naujais mėlynais kaklaraiščiais. Tai septynios sesės praeitą naktį davusios, vyresnės skautės [žodį]. Čia pat aikštėje [žodį] duoda keturios paukštytės ir gauna naujus raudonus kaklaraiščius. Taip Kernavės

tuntas auga ir skaičiais ir skautiška dvasia.

Kernavės dienos proga stovykloje pilna svečių. Gražus bū-

Naujoji stovyklos viršininkė Kazė Kuraitytė patenkinta šypsosi perėjusi krivulę iš buvusios stovyklos viršininkės L. Luneckienės.

Br. Juodelio nuotrauka

sesių į stovyklą prisiviliojote? -- užklausi sesė iš štabo.

--Kernavietėms pyragų nereikia į stovyklą privilioti. Kai jau pajudam, tai Chicagoje tik vete-

relis Juodkrantės jūrų skaučių su pačia tuntininke s. A. Gasneriene, daugybė tėvelių ir mamų bei kitų kernaviečių bičiulių. Nepamiršo kernavietas aplankyti ir broliai jūrininkai, su pačiu tuntininku j. ps. A. Butkevičiumi, ir būrlaiviais, kurie kaip magnetas, traukia seses.

...Staiga vėliavų pakėlime išsirikiavusios sesių gretos susipina į ratelį. Į jį supinami svečiai, mamos tėtės ir pradeda suktis žilvičiai, skambėti dainos ir dundėti klumpakojai, kol visus išmuša devyni prakaitai.

Tada stovykla persikelia prie ežero ir maudantis bei žaidžiant toliau tęsiasi Kernavės diena.

TEATRAS GAMTOJE

Stovykla kurį laiką ištuštėja. Vienišas lieka stovyklos aukuras, papuoštas didele rūta. Ramiai sėdi Rūpintojėlis ąžuolo drevėje. Nuobodžiauja vienas palikęs aitvarą gojus. Tik virtuvės rajone neramu ir ten skamba maišomi puodai, ir spirga svečiams kepami kumpiai ir stirniena, su kvepiančiu grybų padažu. Pagal Kernavės, bajorų papročius ir Gilšės dvaro vaišingumą!

Ramiai praėina pietūs ir svečiai pakviečiami iš realybės persikelti į didingą Gilšės dvaro praeitį ir pažūrėti sesių vaidybinių gabumų. Pasirodo, kad tai jau antrasis spektaklis apie Gilšę, kuris praeito vakaro laukė puikiai praėjo su perkūno ir liekaus dekoracijoms, dar nė vaizbūnų nenušovus ir šviesaus dvaro nepastatčius. Vaidinimas pagal V. Krėvės padavimą žiūrovams patinka ir visi ploja.

--Kiek laiko šiam Gilšės dvarui liko gyventi? -- klausiu sesę komendantę, kuri turėtų būti atsakinga už visus sesių "praskaitimus" prieš pagrindinį tunto "bosą" -- sesę tuntininkę.

--Šiais metais dar viena savaitė ir viskas, -- nusiminė kad taip neilgai atsiliepė aplink esančios kitos sesės "kometos".

(Nukelta į 4 psl.)

PIRMOJI DAINŲ ŠVENTĖ BUVO BE PRAKALBŲ

Netrumpos ir, svarbiausia, gausios prakalbos pastarojo dainų šventėje Chicagoj sukėlė visą eilę pasisakymų kone visuose mūsų laikraščiuose. Daugiausia prieš prakalbas, šiek tiek ir už. Prakalbų užtartytoji sako, -- kaip gi būtų galima be jų, juk toks svarbus įvykis!

Bet pirmoji dainų šventė Kaune 1924 metų vasarą bene bus buvusi visdėlto dar svarbesnis įvykis, negu dabartinė Chicagoj. O prakalbų tenai, kiek atsimenu, nebuvo. Sustoję jungtinis choras, atėjo dirigentas ir pradėjo: pirma himną, paskui kitas programoj surašytas dainas. Be prakalbų visiems buvo aišku, koks svarbus įvykis prasidėjo. Tiesą pasakius, prakalbų tada

Pirmoje dainų šventėje, įvykusioje Kaune 1924 m., buvo apsieita be prakalbų, gal dėl to, kad tais laikais dar nebuvo garsiakalbių ir dešimtūkstantinė minia nebūtų girdėjusi kalbėtojų žodžių. Vėliau, atsiradus garsiakalbiams, padidėjo ir kalbėtojų eilės...

KITI RAŠO

Pensijos ir sveikatos reikalai

P. V. Raulinaitis "Drauge" atspaudė rašinį, kuriame kelia tuos klausimus kurie šiame krašte turėtų būti artimiausioje ateityje energingiau tvarkomi. Apie pensijas ir sveikatos reikalus sakau:

Pensijos, socialinis teisingumas ir sveikatos reikalai šiame krašte tėra vien pradinės organizacijos stadijoje. Priešrinkimėms progomis tuo klausimu daug žadama, bet rinkimams praėjus reformos vykdomos nereikšmingomis nuotropomis. Socialinis saugumas (social security) labai lėtai tobulinamas; tiesa, turime jau pradžią, bet buvo galima daugiau atsiiekti per 25 metus nuo gyvavimo pradžios.

Socialinio saugumo duodamos

senatvės ir nedarbingumo pensijos yra nepriderintos teisingumui ir kasdieniam gyvenimui. Pensijos didumo nustatymas pagal dirbančiojo asmens turėtus uždarbius ar asmens verslogryną pelną yra neteisingas. Pajėgus dirbti asmui normaliniai mieliai turėtų dideles darbo ar verslo pajamas, bet ne visi to atsiekia; tai yra paprastai ne jų kaltė. Ypatingai čia yra skriaudžiami mažomis pensijomis namų ruošos darbininkai ir smulkūs verslininkai, kuriems pensijos didumas prasideda 40 dol. 1 mėnesį, o bendrai pensijos siekia apie 126 dol. 1 mėnesį. Toks nuostatas yra antisocialus ir grynai kapitalistinis.

Senatvėje žmonės nustoja uždarbių dėl amžiaus arba neturi

jų dėl nepajėgumo dirbti ar dėl ligos. Duodama pensija itin jos minimalėje sumoje yra toli nepakankama padengti eilinės pasoties ir maisto išlaidas, nekalbant apie kitus būtinus asmens reikalus ir net nedrįstant prisiminti sveikatos vargus ir gydytojo pagalbą, kurių senatvėje pusėtinai atsiranda.

Socialinis teisingumas reikalauja suteikti žmogui reikalingas pragyvenimo sąlygas ir sveikatos reikalų rūpinimą. Socialinio saugumo pensijų mokėjimas ir sveikatos reikalų rūpinimas neatidėliojant keistini iš pagrindų. Nevienodo didumo pensijos dirbantiesiems yra atgyvenusi taisyklė. Pensija yra mokėtina visiems jai teis turintiems vienoda, nepareinamai nuo jų turėtų uždarbių didumo. Tik privatinės draudimo bendrovės gali mokėti skirtingas pensijas pagal joms darytų įmokėjamų didumą, nes čionai yra daroma biznesis paremtas statistiniais apskaičiavimais galimais.

Socialinio saugumo pensijos didumas turi būti pakankamas pragyventi pagal esamas tikslkojo gyvenimo sąlygas. Neatskiriama pensijos sudėtinė dalis yra taip pat nemokamas sveikatos reikalų rūpinimas. Šiam tikslui yra reikalinga nemokamas gydytojo ir kito reikalingo medicinos personalo pataravimas, vaistai, ligoninės, sanatorijos, poilsio namai.

Teisingai suprasti socialinės reformos dėsnių reikalauja visiems prieinamos gydytojo pagalbos, ne vien tik pensininkams. Šiam tikslui atsiekti visi dirbantieji turi būti valstybiniu mastu atitinkamai apdrausti socialinio saugumo organizacijoje.

Ne kapitalistinis išnaudojimas, bet socialinis solidarumas yra visuomenės ir tautos gyvenimo tikslas. Valstybės vadovybė, privatinė iniciatyva, darbo žmonių unijos ir visų geros valios žmonių bendradarbiavimas gali pagerinti moderniosios socialinės santvarkos įgyvendinimą. Šio krašto tautos ūkis yra tam pajėgus, tik reikia tinkamai jo išteklius orientuoti, kad, pasitvarkius namuose, būtų galima vykdyti taip pat ir humanitarinę misiją laisvose tautose.

Sveikatos reikalų rūpinimo pareigoms atlikti reikalinga daugiau gydytojų, pagalbinių medicinos personalo, ligoninių, sanatorių, poilsio namų, gydymo priemonių ir tinkamų vaistų. Turimas 254 tūkst. gydytojų skaičius yra nepakankamas šiam kraščiui, kad pastatytų ir išlaikytų tautos sveikatingumą aukštame lygyje. Gydytojų ir pagalbinių medicinos personalo paruošimui paskubinti reikia įsteigti naujų medicinos aukštųjų mokslių, naujų fakultetų. Jaunimas, pasiryžęs eiti medicinos mokslus, turi būti visokeriopai remiamas, duodant visiems nemokamą mokslą ir skiriamą pragyvenimo stipendijas tiems studentams, kurie patys nebegali savo pragyvenimui pasirūpinti.

Tie gydytojai, kurie prieštarauja tautos sveikatos reikalų tinkamam sutvarkymui kalba ne sveikatos ir tautos labui, nors ir švelniu ir susirūpinusiu balsu, bet vien gina savo grynai profesinius interesus, siekdami didesnių pelnų ir privilegijų jie užsimiršta, kad gydytojo profesija yra kilnus pašaukimas ir socialinė funkcija, o ne paprasto pelno ir verslo šaltinis.

Prie Como ežero, Wisconsin valstybėje, Gilšės stovykloje Chicago Kernavės tunto skautės išsirikiavusios rytiniam vėliavos pakėlimui.

Br. Juodelio nuotrauka

ruošimu rūpinosi: ps. J. Vaičiūrgis, v. sl. V. Jurgėla, sl. A. Adomkaitis, v. sl. K. Mickevičius, sl. I. Vilėniškis. Sportininkus nuvežė: Ign. Vilėniškis, s. Myk. Manomatis ir ps. J. Vaičiūrgis. Finansiniai tuntą parėmė (sporto reikmenims įsigyti) Bostono Skautų Tėvų Komitetas, vad. inž. Eug. Manomačio. Visiems jiems už parodytą rūpestį ir pastangas mūsų sportuojančiam jaunimui priklauso kaip lietuviškosios visuomenės, taip ir skautų tėvų padėka.

Sporto šventėje dalyvavo taip pat ir Bostono ir Elizabetho skautės. Jos turėjo atskiras tinklinio varžybas, kurias laimėjo Bostono skautės rezultatu 2:0 ir gavo atitinkamą taure.

GILŠĖS DVARE...

(Atkelta iš 3 psl.)

--Mes esam geros ir mūsų Gilšė niekad nenusukęs, -- visiškai rimtai paaiškina besiklausanti mažą sesytę, kad nepatogu ir abejoti.

Kas gali abejoti, kad kernavietės puikios sesės skautės! Tikrai jų turimu "dvarų niekas nepaskandins. Nei svetimi dievai, nei svetimi vandenys joms nėra pavojingi tol, kol tunte yra tiek daug darbščių vadovių rankų ir lietuviškai skautybei atsidavusių širdžių. Sėkmės kernavietėms!

s. Br. J.

Paraginkit savo pažįstamus užsiprenumeruoti DIRVĄ.

KUR PRALEISTI ATOSTOGAS!

Maloniai kviečiame atvykti į saulėtą Cape Cod, Mass ir praleisti savo atostogas L u š i ū ir V e i t ū viloje

"M E Š K A"

42 Beach Street

Monument Beach, Cape Cod, Mass.

Tel. Buzzards Bay, PLAZA 9-3251

VILA MEŠKA tikram poilsiui, be rūpestių siūlo:

- Erdvią ir ramią aplinką • Didelius ir jaukios kambarius • Gerą ir gausų maistą • Pliažas pasiekiamas per 5 min. pėsčiomis • Silver Beach pliažas per 10 min. automobiliu • Vasarotojus be automobilio nuveža ir parveža savininkai • Vaikams rengiami pavakarių su lietuviška programa • Tėvams išvykus vakarais prižiūrimi vaikai • Žuvavimas geras jūroje ir ežerėliuose.

SEZONO PRADŽIA BIRŽELIO MĖN. 17 DIENĄ.

Kainos neužkėtos. 15% NUOLAIDA vasarotojams nuo birželio 17 d. iki liepos 8 d. ir nuo rugsėjo 2 d. iki sezono uždarymo.

BOSTON

Žalgirio tuntas rajoninėje sporto šventėje

Birželio 24-25 d.d. Worcesterioje įvyko šeštoji iš eilės rajoninė skautų sporto šventė. Tai graži Worcesterio tunto tradicija, sutraukianti kasmet didelį sportuojančių skautų skaičių į sporto aikštę. Worcesterio skautų tuntui vadovauja s. v. v. sl. A. Prapuolenis.

Bostono Žalgirio tuntas kasmet sporto šventėje dalyvavo. Jau praeitais metais, pastebėjęs vyresniojo jaunimo apstingstančią sportinę dvasią, ps. J. Vaičiūrgis atkreipė dėmesį į jaunesniuosius, kurie jau gražiai pasireiškė praeitais metais, šiais metais dar plačiau įsijungė į sportuojančio jaunimo gretas. Jie atstovavo Bostoną ne tik jaunių, bet ir senjorų grupėje: G. Griauzdė, Ign. Vilėniškis, Alf. Baika, Alg. Lapšys, G. Vaičaitis, Vyta. Mileris ir kt. Iš senjorų (skautų vyčių) lengvoje atletikoje dalyvavo tik naujai į skautų eiles įsijungęs R. Jurgėla, kuris yra taip pat ir tunto sporto instruktorius. Tačiau senjorai parodė gana kietą ir ryžtingą kovą krepšinyje ir tinkliny-

je, bet, deja, nesėkmingai. Burtams lėmus susitikti su New Yorku, sustiprintu geresniais Elizabetho ir Waterburio žaidėjais, senjorai krepšinio rungtynes pralaimėjo vos 3 pilnų metimų skirtumu, ir tuoju iškritė iš tolimesnio žaidimo. Krepšinio komandoje žaidė: R. Žickus, V. Mockus, Vizgirda, A. Mockus, K. Mickevičius, G. Griauzdė. Tinklininkai, vad. sl. A. Adomkaitis, praeitais metais laimėję pirmą vietą, šiais metais dviejų minusų sistemoje turėjo pasitenkinti antrąja.

Vertinant krepšinio ir tinklinio 1 v. — 16 taškų, 2 v. — 8 taškais, o lengvoje atletikoje 1 v. — 4 tašk., 2 v. — 2 tšk., 3 v. — 1 taškų, vietovės išsirikiavo šioje eilėje: Worcesteris (70 taškų), Bostonas (34), Hartfordas (16), New Yorkas (11), Elizabethas (11) ir Brocktonas (0). Tokiu būdu pereinamoji taurė vėl atiteko Worcesterio tuntui, turinčiam gražų sportininkų skaičių, kaip senjorų, taip ir jaunių. Reikia pažymėti Brocktono atskiros drėvės, vad. s. v. v. sl. J. Monkaus, pirmą kartą dalyvavimą sportinėse varžybose su jaunių krepšinio ir lengvosios atletikos komandomis. Vos praeitą vasarą iš ps. J. Stašaičio perėmęs drėvės vadovavimą, jis sugebėjo suburti gražų sportuoti norintį jaunimo būrį. Susidūrę su jau sporte patyrusiais ir nieko nelaimėję, brocktoniečiai gražiai pasirodė ir, reikia manyti, ateinančiais metais jie jau bus kitoms vietovėms kietu riešutu. Taip pat ir New Yorkas šiais metais jau pasirodė su savo gana stipriais ir ateityje daug žadančiais jaunių. Hartfordas išdrįso atsiųsti vos savo tinklinio komandą. Elizabethas ateinančiais metais galėtų bandyti rungtyniauti jau ir senjorų grupėje.

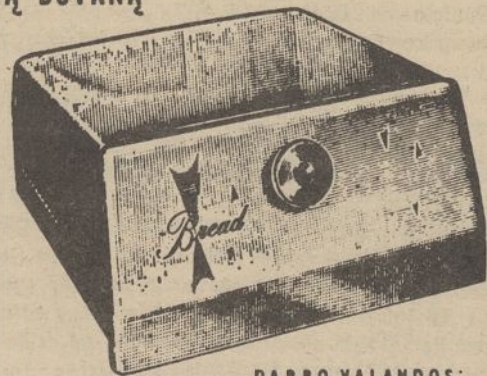
Žymiausias sportininkas sporto šventės komitetas šiais metais išrinko V. Bitėną, Vaitkų ir G. Griauzdę, kuriems įteiktos atitinkamos taurės. Pirmas vietas laimėję gavo taurės, o antras ir trečias — gražius pažymėjimus.

Bostono sportininkų pa-

dovanos
* taupytojams *

PADEJUS \$500.00 AR DAUGIAU

DUODAME ŠIĄ DOVANĄ

KAS DU MĖN.
DUODAMOS
VIS NAUJOS
DOVANOS.

5 1/4%

mokame už
legalios
taupmonas!

DARBO VALANDOS:

pirm. 9 iki 8 v. v.
antr. 9 iki 5 v. v.
trečiad. — uždaryta
ketv. 9 iki 5 v. v.
penkt. 9 iki 5 v. v.
šešt. 9 iki 1 v. p.p.

JOSEPH F. GRIBASKAS, vadėjas

ST. ANTHONY SAVINGS
AND LOAN ASSOCIATION

1447 S. 4th COURT, CICERO 50, ILL. / BI 2-1397, TO 3-8131

VIEŠĖDAMI CHICAGOJE
APLANKYKITE

MIDWEST MAISTO ir LIKERIŲ
KRAUTUVĖ

2515 West 69 St. Marquette Parke
SAV. J. JANUŠAITIS ir J. MAŽEIKAS
Čia gėrimus pirkite tikrai pigiai!

TIK KELETAS PAVYZDŲ:

1 ASBACH URALT	5th	\$4.95
2 MARTEL 3 star Cognac	5th	\$5.39
5 ZOBROWKA, 100 proof	5th	\$4.75
3 GOLD LEAF 3 star Cognac	5th	\$4.95
4 Chateau Gib. 3 star Cognac ..	5th	\$4.95
6 White Horse scotch whisky ..	5th	\$4.98
7 SKAIDRIOJI 80°	5th	\$2.95
8 LEMON ICE Likeris	5th	\$3.69
9 BORDEAUX Vynai	5th	\$0.98

Ir virš 100 rūšių užsieninių bei vietinių gėrimų žemiausiomis kanomis! Nepaprastai didelis pasirinkimas!

MOKAME

4 1/4%

metinį dividendą už
visas taupymo sąs-
kaitas.

MUTUAL FEDERAL BENDROVĖS
REKORDAS...

- Įsteigta Chicagoje 1905 metais.
- Nuo 1905 metų pergyvenom karus, ekonomines depresijas, panikas ir krizes, tačiau visiems savo taupytojams išmokėjom kiekvieną sutaupytą dolerį.
- Jūsų pinigus galima perkelti iš kitur, jei atnešite savo banko knygutę.
- Pinigų taupymui nereikia važinėti, juos galite atsiųsti paštu, nes mes apmokame visas pašto persiuntimo išlaidas.

MUTUAL FEDERAL SAVINGS
and Loan Association

Chartered and Supervised by the United States Government
2202 W. CERMAK ROAD • CHICAGO 8, ILLINOIS
Phone: VIrginia 7-7747 John J. Kazanauskas, Pres.

Jaunos clevelandietės Liucija Garlaitė ir Dalia Grigonytė stovinčios parke.

J. Garlos nuotrauka

SPORTINĖ PABALTIEČIŲ ŽAIDYNIŲ CLEVELANDE APŽVALGA

Šiemetinės pabaltiečių varžybos tiek ir dalyvių skaičiumi tiek ir pasekmėmis buvo sekmingiausios. Iš 40 rungčių lengvojoje atletikoje ir plaukymo buvo pasiekti net 24 nauji pabaltiečių pirmenybių rekordai. Taipogi nemažiau kaip 17 geriausių Š. Amerikos lietuvių pasekmių buvo pagerinta šiose šakose vyrų bei moterų klasėse ir visa eilė prieauglio klasėse. Toliau pagal sporto šakas panagrinėsime varžybų davinius.

LENGVOJI ATLETIKA

Vyrų lengvojoje atletikoje dalyvavo 63 dalyviai, iš kurių buvo 24 estai, 10 latvių ir 30 lietuvių. Iš 17 rungčių vyrų klasėse estai laimėjo 8 pirmas vietas, lietuviai -- 5 ir latviai -- 4. Pasiekta 8 nauji pabaltiečių žaidynių rekordai. Be abejo pirmo iškilniausio vyrų lengvatleto buvo pripažintas estas Ergas Leps, laimėjęs 400 m, 800 ir 1500 m bėgimus. Jis yra šių metų JAV-bių universitetų (NCAA) meistris 880 jardų bėgime. Žymus latvių metikas E. Ezerinš lengvai laimėjo rutulį ir diską, priedo dar visų nustebimui pasiglemžė 100 m bėgimą, parodydamas laiką 11,1 sek. prieš stiprų vėją. Trečias trigubas laimėtojas buvo estas P. Musting laimėjęs 110 m kliūtinį bėgimą, 200 m bėgimą ir šuolį augštį. Iš mūsiškių pasižymėjo žinomas Rimas Vaičaitis, (LSK Neris) mažiausia visu ratu aplenkęs visus likusius 6 ėjikus. Pereitų metų pabaltiečių meistris J. Kolovičius (Žaibas) ši kartą laimėjo 3 antras vietas vi-

sos Ergas Leps dalyvautose rungtyse, žymiai pagerindamas savo pereitų metų pasekmes. Pažangą padarė ir ilgų distancijų bėgikas S. Ripskis (Ara). Nauja pajėga yra E. Šilingas (Žaibas) šuolyje ir augštį. Visai neblogai pasirodė mūsų šuolininkai su kartimi su P. Bubniu (Ara) priekyje. Taip pat maloniai nustebino naujai "išdygę" mūsų barjieristai -- G. Šakys, P. Bubnys (abu Ara) ir A. Klimas (Aušra). A. Žalauškas (Aušra) nors ir išpešė pirmas vietas šuolyje ir tolį ir trišuolyje, tačiau atsižvelgiant į jo jauną amžių, ryškesnės pažangos nesimatė. Staiga susirgus mūsų trumpų nuotolių bėgimų meistrui E. Alexejūnui, mes praradome savo stiprias pozicijas, tačiau mūsų jaunieji bėgikai visai neblogai pasirodė. Mūsiškiai laimėjo abi estafetes. Mėtymuose mūsiškiai buvo visiškai silpnai.

Vyrų lengvojoje atletikoje buvo pagerintos 7 Geriausios Š. A. Lietuvių pasekmės: 1500 m bėgime -- J. Kolovičius (Žaibas) -- 4:15,0 min. 3000 m bėgime -- S. Ripskis (Ara) -- 9:26,3 min. 110 m kliūtinis bėgimas -- G. Šakys (Ara) -- 16,1 sek. Trišuolis -- A. Žalauškas (Aušra) -- 42' -5" (12:93 m). Šuolis su kartimi -- P. Bubnys (Ara) -- 11' -- 3" (3.43 m). 4 x 100 m estafetė -- A. Malinauskas (Aušra), A. Šeškas, S. Naujokaitis, E. Alexejūnas (visi Ara) -- 44.8 sek. Olimpinių estafetė (800 x 200 x 200 x 400) -- J. Kolovičius (Žaibas), A. Vasys, S. Naujokaitis, E. Alexejūnas (visi Ara)

--3:41,7 min.

Už Olimpinių estafetę, kaip žymiausia ir simbolinę visų lengv. atletikos varžybų rungčių, Ohio Lietuvių Gydytojų Draugija pasiskyrė Pereinamąjį Taurę.

MOTERŲ LENGVOJOJE ATLETIKOJE

Ši kartą dalyvių buvo gana kukliai. Daugumoje tik lietuvaitės ir visos Clevelando Žaibo. Dėl nenumatytų transporto kliūčių neatvyko būrelis pajėgių mūsų lengvatlečių iš Toronto. Iš 16 dalyvių lietuvaitė buvo 11, latvių 3 ir estaičių -- 2. Vienok pereitų metų meistrė latvaitė L. Talberga sugebėjo paglemžti 3 pirmas vietas -- 60 m ir 100 m bėgimus ir 80 m kliūtinį. Mūsiškė Regina Besperaitytė (Žaibas) laimėjo abu šuolius ir buvo pripažinta iškiliausia lengvatleto moterų klasėje už šuolį ir augštį (4' -- 10"). Gerai pasirodė Asta Karaliūtė laimėjusi antras vietas bėgimuose. Visos mūsų dalyvės bėgimuose ir šuoliuose pasirodė neblogai. Lietuvaitės laimėjo ir mėtymus, tačiau tenai pasekmės buvo gana kuklios. Varžybose pasiekta 4 nauji pabaltiečių žaidynių rekordai.

Moterų klasėje pagerinta 2 geriausios Š. A. Lietuvių pasekmės: Šuolis ir augštis -- 4' -- 10" (1,47 m) -- R. Besperaitytė (Žaibas).

80 m kliūtinis bėgimas -- D. Čiurlionytė (Žaibas) -- 14,5 sek.

Šios pasekmės yra kartu ir Mergaičių A klasės Mergaičių B klasėje geriausios Š. A. Lietuvių pasekmės pasiekė Asta Karaliūtė (Žaibas) prabėgusi 60 m per 8,4 sek. ir 100 m -- per 13,6 sek.

PLAUKYMAS

Plaukymo varžybos buvotikrai nemažiau sekmingos už lengvąją atletiką. Dalyvavo 27 plaukikai, iš kurių lietuviams teko 11, latviams -- 9 ir estams 4.

Vyrų plaukyme vyravo latviai. Mūsiškių buvo vos 3 dalyviai. Gaila, kad mūsų žymieji plaukikai, kaip Giedraitis (Hamiltono Kovas), Boreišis (Detroito Kovas), Šalpakas (New Yorko LSK) ir kiti neatvyko. Iš 8 rungčių buvo pasiekta net 6 nauji pabaltiečių žaidynių rekordai. Geriausiu plaukiu pripažintas latvis J. Bomis.

Mūsiškis R. Kudukis (Žaibas) pasiekė geriausią Š. A. Lietuvių pasekmę 100 yd. peteliške -- 1:11,6 min.

Moteryų plaukyme karaliavo lietuvaitės, laimėjusios visas pirmas vietas ir visose rungtyse pasiekdamos naujus pabaltiečių žaidynių rekordus ir taipogi visose rungtyse pagerindamos geriausias Š. Amerikos lietuvių pasekmes.

Čia ypatingai visus nustebino sesers Jonušaitės (Rochesterio Sakalas), visa klase pranešdamos kitas mūsų plaukikės laisvame stiliuje. Malonu pastebėti ir detroitietę B. Šimkutę, kuri netik patį sekmingai dalyvavo varžybose, bet ir atsivežė būrelį savo pačios treniruojamų plaukių. Gerą pažangą padarė 13-metės clevelandietės T. Melinauskaitė laisvame stiliuje ir D. Čiurlionytė -- krūtine.

LAUKO TENISAS

Lauko tenise buvo tikėtasi didesnio dalyvių skaičiaus. Matyti po pernykščio mūsiškių nepasirodymo latviai nerizikavo ir šiais metais būti "apstatyti" ir teatsiuntė vos 5 dalyvius vyrų klasėje ir nei vienos moters, nežinrind, kad jų moterys yra ypatingai stiprios. Šiais metais dar prisidėjo ir pora estų. Mūsištiečiai ir šiais metais slėgė "negalavimai" ir tik dėka veterano V. Grybauskos "sumobilizavusio" Chicago tenisistus, išsigelbėjome nuo pernykšties nelaimės. Vėl dėl "paskutinės minutės" kliūčių neturėjome torontiečių Žuko ir Rautinš ir 1959 m. lietuvių ir pabaltiečių meistrio newyorkiečio S. Arūno, nors turimomis žiniomis, visi trys buvo pasinešę atvykti. Už tai mūsų moterys, matyt paėmę pavyzdį iš plaukių, pasirodė net 5, su mūsų meistere A. Loye (Chicago Neris) priekyje. Deja, priešas nepasirodė... Reikia tikėtis, kad dabar, latviams "atsikvitus" už pernykštį lietuvių nepasirodymą, sekančiais metais turėsime tikrai sekmingą pabal-

Praeitą penktadienį, rugpiūčio 4 d. Clevelande, dalyvaujant dideliai miniai parapijiečių, buvo palaidotas Šv. Jurgio parapijos klebonas kun. B. Bartis.

V. Kizlaičio nuotrauka

tiečių turnyrą Toronte.

Lietuvius atstovavo: Vyrai -- V. Grybauskas, J. Pikelūnas, A. Juodikis, J. Juodikis (visi Neris Chicago); Kašuba (ASK Lituanica); L. Melsbakas, A. Garlauskas ir S. Abratis (visi Žaibas).

Moterys -- A. Loye, D. Ramanauskaitė (abi Neris); B. Šimkutė, J. Pusdešrytė (abi Detroito Kovas) ir L. Jonušaitė (Rochesterio Sakalas).

Vyrų vienete dalyvavo 15 tenisistų -- 8 lietuviai, 5 latviai ir 2 estai. Į pusiaubaigmę išėjo latvis H. Huns, įveikęs J. Juodikį; A. Juodikis, prieš tai nugalėjęs latvių Kaleps ir Kuga ir estą Maremaa; Pikelūnas, į pusiaubaigmę pateko latvis Huns ir mūsiškiai A. Juodikis, Pikelūnas ir V. Grybauskas, H. Huns priėjęs be žaidimo pirmą ratą nugalėjo mūsiškį J. Juodikį. A. Juodikis priešžaismyje įveikęs latvių Kaleps, dar turėjo sudoroti latvių Kuga ir estą Maremaa savo kelyje į pusfinalius. (Estas Maremaa pirmame rate supylė Garlauską.) Pikelūnas pirmame rate laimėjo prieš latvių Čakans ir vėliau nugalėjo S. Abratį. V. Grybauskas pirmame rate įveikęs Kašubą, antrame rate lengvai laimėjo prieš latvių Tobiens, kuris pirmame rate buvo nugalėjęs L. Melsbaką.

Pusiaubaigmėje latvis Huns nuskriaudė mūsiškį A. Juodikį 6:2; 6:3; ir pateko į baigmę. Kitoje pusėje V. Grybauskas be žaidimo laimėjo prieš Pike-lūną, pastarajam turėjus supasuoti dėl susižeidimo. Baigmėje latvis H. Huns dramatiškoje penkių setų kovoje įveikė mūsų atkalų veteraną V. Grybauską 6:2; 6:3; 0:6; 4:6; 6:4; Visi pirmų trijų vietų laimėtojai buvo apdovanoti skoningomis taurėmis, kurias paskyrė ALB-nės Clevelando I-sios Ap. Valdys.

Moteryų vienete dalyvavo tik 5 lietuvaitės žaidėjos. Čia mūsų meistrė A. Loye neturėjo vargo laimėti pirmą vietą, baigmėje įveikusi Ramanauskaitę 6:0; 6:0. A. Loye, prieš patekdama į baigmę, sausai nugalėjo J. Pusdešrytę ir L. Jonušaitę. Ramanauskaitė savo pusėje įveikė B. Šimkutę. Nugalėtojai teko dr. Alg. Nasvyčio paskirta taurė.

Vyrų dvejete į baigmę pateko estų pora Maremaa -- Trier ir latvių Huna -- Čakans. Estai prieš tai įveikė mūsiškius J. ir A. Juodikius ir Kašubą -- Abratį. Latviai sudorėjo Pike-lūną -- Grybauską, kurie prieš tai įveikė latvių porą Kaleps -- Kuge. Baigmėje laimėtojai išėjo latviai Huns -- Čakans įveikę estus Maremaa -- Trier 6:4; 6:2; 3:6; 6:4. Nugalėtojai gavo Ateities Klubas paskirtas dovanas.

Mišriame dvejete nugalėtojai išėjo V. Grybauskas -- A. Loye baigmėje nugalėjo J. Juodikį D. Ramanauskaitę 4:6; 6:4; 6:4; gaudami Vysk. M. Valančiaus Lituanistinės Mokyklos dovanas.

Teniso turnyrą sekmingai ir sumaniai pravedė detroitietis Pr. Misiūnas.

EDVARDAS KIŽYS, 1 metų amž., skautų veikėjų Kižių sūnus, ne dukrelė, kaip buvo parašyta po nuotrauką Dirvos Nr. 89, buvo jauniausias stovyklautojas ir vienintelis "vyras" Clevelando skautų stovykloje.

Parengimų kalendorius

RUGPIŪČIO 13 D. Sporto Klubas Žaibo gegužinė Neurų sodyboje.

RUGPIŪČIO 20 D. BALFo gegužinė Neurų ūkyje.

RUGPIŪČIO 27 D. ALT Sąjungos skyriaus rengiama išvyka.

* RUGPIŪČIO 27 Naujosios Parapijos salėje LRK Moterų 3-gos 36 kuopa ruošia kleb. kun. J. Engelaičio gimtadienio vakarienę.

RUGSĖJO 3 D. Devintoji Lietuvių Diena Neurų sodyboje.

RUGSĖJO 23 D., Slovenian Auditorium, Dirvos 46 metų koncertas - ballus.

LAPKRIČIO 4 D. SLA 14 Kuopos gyvavimo 60 metų sukaktuvių minėjimas.

* Mažai lietuvių šeimai reikalinga moteris namų ruošai. Pilnas išlaikymas, atskiras kambarys. Persikėlimo atveju išlaidos bus apmokėtos. Dėl sąlygų rašyti Dirvai. (91)

PARDUODAMI NAMAI

Neff Rd. -- 185 St. du namai ant vieno sklypo; sau gyventi ir išnuomoti. Priekinis iš 6 km.; moderniška virtuvė. Užpakalinis iš 4 km., šio namo dabartinė nuoma -- \$100 mėn. Gaso krosnys. Gražas. Didelis sklypas, apdodintas vaismedžiais.

Hillgrove Rd. iš Neff Rd. 2-jų šeimų po 5 km. ir 2 dideli, gražūs mieg. 3-čiam aukšte; tuo būdu 2-ras aukštas naudoja 4 miegamuosius.

19415 Nyack Dr. iš Nottingham 6 km. colonial; reikalingas remontas; savininkas persikėlė gyventi į Californiją. Dėl būtinio pardavimo galimos geros nuolaidos.

Šaukite Paul Mikšys namų telef. LI 1-8758 arba office KOVAC REALTY KE 1-5030 960 E. 185 St.

P. J. KERSIS

Turėdami reikalų prašom į mane kreiptis namų telefonu OL 7-2521 -- Peninsula.

J.S.AUTO SERVICE

Sav. J. Švarcas
1254 Addison Rd.
Cleveland 3, Ohio

Mašinų viršaus taisymas ir dažymas. Motorų, stabdžių patikrinimas ir taisymas.

24 hours towing

Atidaryta nuo 8 val. ryto iki 7 val. vakaro.
Dienos telef.: HE 1-6352 Nakties tel.: LI 1-4611

EAST CLEVELAND — 13515 EUCLID AT SUPERIOR AVE.

SAVINGS EARN OPEN EVERY SATURDAY UNTIL 2:30

4% SUPERIOR SAVINGS

ACCOUNTS INSURED TO \$10,000

SAVE BY MAIL POSTAGE PAID BOTH WAYS

IN TOWN OFFICE — 6712 SUPERIOR AT EAST 68 ST.

JAKUBS & SON

FUNERAL HOMES

Vėsinamas oras Jūsų patogumui

Della E. Jakubs & William J. Jakubs

Licensijuotų laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai 35 metai simpatingo ir rimto patarnavimo.

6621 Edna Avenue EN 1-1763 936 East 185 St. KE 1-7770

DIRVA

Nr. 90

1961 m. rugpiūčio 7 d.

KAS IR KUR?

• **Min. K. Škirpa**, buvęs Lietuvos laikinosios vyriausybės pirmininkas, suėjęs dvidešimt metų nuo Lietuvoje įvykusio sukilimo prieš sovietinį pavergimą, gavo daug sveikinimų iš Vokietijoje, Italijoje ir kitur gyvenančių lietuvių.

• **Laikraštinkas Juozas Pronskus**, dirbęs Naujienose, yra sunkiai susirgęs ir po operacijos gydomas Community Center ligoninėje.

• **Jonas Petronis**, ilgesnį laiką gyvenęs Clevelande ir paskui persikėlęs į Los Angeles, liepos 26 d. vedė ir trims mėnesiams išvyko po vestuvinei kelionei į Europą. Žada aplankyti 15 valstybių ir šį tą parašyti Dirvai.

• **E. Jurkevičienė**, iš Toronto, mokėdama už Dirvą atsiuntė \$5.00 auką.

• **Juozas Leimonas**, iš Chicago, mokėdamas už Dirvą atsiuntė \$5.00 auką.

• **Žurn. Salomėja Narkeliūnaitė**, dvi savaites viešėjusi Vilniuje, į New Yorką sugrįžo rugpiūčio 1 d. Buvo nuvykusi aplankyti tėvų, giminių bei pažįstamų. Vilniuje gavo leidimą vienai dienai nuvykti į Kauną, kuris esąs visiokeriopai skirtingas nuo Vilniaus. Dvi dienas viešėjo savo gimtinėje Salamiankos kaime, Melagėnų valsč., švenčionių apskr. Šv. Mikalojaus bažnyčioje, Vilnių sekmadienį esą buvę vien seni žmonės ir vaikai, ir ten nesutikusi nei vieno pažįstamo, tačiau Gedimino gatvės savo pažįstamų radusi beveik kiekvienam žingsnyje.

• **Tautinės Sąjungos pirmojo skyriaus garbės pirm. Juozas Ginkus** su žmona Ona vasaros atostogų išvykę į Gulbių ežerą New Yorko valstybėje. Į Brooklyną numato grįžti rugpiūčio 12 d. Kartu su jais atostogauja ir jaunieji Ginkai.

New Yorke mirė Dr. Juozas Paulionis

Liepos 30 d. Sayville vietoje, netoli New Yorko, nuo širdies smūgio mirė dr. Juozas Paulionis, kurio mirtį paminėjo eilė didžiųjų New Yorko laikraščių. Kaip gydytojas buvo pagarsėjęs ne vien lietuvių tarpe. Ėjo atsakingas pareigas svarbiose Brooklyno ligoninėse. Buvo labai šviesus ir susipratęs lietuvis, nepakeitęs savo tėvų pavardės nei raidės. Paulionio tėvai išaugino ir daugiau mokytų vaikų, nors patys gyveno vargingai.

Šią savaitę iš atostogų Cape Cod į Patersoną, N. J., grįžo Dirvos skaitytojai Irena ir Algirdas Eitmanai. Ten pat atostogavo ir jų mama — Veronika Eitmanienė.

• **Dirvos bendradarbis Pranas Narvydas** ką tik grįžo iš atostogų Detroito ir jo apylinkėse. Keliauo automobiliu, kurį vairavo Narvydo artimas bičiulis kun. V. Demikis iš Patersono. Narvydas pastebėjo, jog New Yorkas tai ne Detroitas, kur lietuviai taip plačiai išsiblaškę po miestą.

Dr. V. Čepas apdovanotas Vengrų skautų jubiliejinio medaliu už ypatingus nuopelnus egzilų skautų darbuose.

CAPE COD, Mass.

Šioj plačiai žinomoj Cape Cod'o vasarvietėj, o taip pat jos kaimynystėj, vasaros atostogų poilsiu gaivinas būriai lietuvių. Kai kuriuose paplūdimiuose, ypač šokiom dienom, teskamba tik lietuvių kalba ir ant smėlio, ir šiltame Atlanto vandeny. Tai todėl, kad šioj pakrantėj įsigyta keletas savų vasarviečių. Prie tų pačių šiltų vandenų randasi tylos Meška, Nida, Banga, Audronė ir Osterville Manor.

Šiomet ypač Kapočių administruojamas Osterville

East Chicago jūrų skautų laivo Palanga skautės savaitgalio stovykloje su globėja Gene Markevičiene (vidury).

East Chicago skautų iškyla

East Chicago apylinkės jūrų skautų (Palanga) laivo skautės buvo suruošusios iškila-stovyklą. Ji įvyko liepos 21-23 d. prie "Jūratė" vilos, Beverly Shores, Indiana.

Stovyklavio per 20 jūrų skautų iš East Chicago apylinkės ir kelios skautės iš Chicago. Stovyklos vadovybę sudarė šios skautės: globėja Genė Markevičienė, viršininkė Dalia Nemickaitė, komendantė Rūta Damerkaitė, ūkvedė Nijolė

Kriaučeliūnaitė, sporto vadovė Aldona Paukštelytė, dainų vadovė ir laužvedė Ramunė Bagdanskytė ir udrųčių globėja-vadovė Aldona Normantaitė.

Oficialus stovyklos atidarymas su laužu turėjo įvykti liepos 21 d., 7 val. vakare, bet nepalankus oras — lietus sutrukdė. Laužas vis tiek buvo pravestas p.p. D. ir E. Bartkų viloje su pasi-

sekimu ir geromis skautiškėmis nuotaidomis.

D. ir E. Bartkai sužinojo apie įvykstančią jūrų skautų stovyklą, matydami nepalankaus oro sąlygas, tuoj pat atsukė joms į pagalbą, kad lietus nesutrukdėtų laužo ir stovyklaujančių nuotaidų. Jie visas stovyklaujančias skaites parsivežė į savo vilą ir ten sudarė sąlygas tęsti laužą ir kitas skautiškas ceremonijas.

Buvo laukiami svečiai iš Chicago jūrų skautų tūto vadovybės, bet dėl lietaus neatvyko.

Stovykla pasisekė neblogo, žinoma, nepalankus oras jas išvargino, bet grįžo namo visos geroj nuotaidoj, parsivežusios skautiško įkvėpimo.

East Chicago apylinkės jūrų skautų (Palanga) laivo skautės nuoširdžiai dėkoja visiems jas rėmusiems stovykloje: p.p. D. ir E. Bartkams už globą — sudarymą sąlygų jų viloje pravesti laužą bei šiltą priėmimą, Tautinės Sąjungos East Chicago skyriaus ir apylinkės lietuvių Bendruomenės valdyboms už piniginę paramą, o ypatingai Kazimierui Pociui už susisiekimo priemones, Kazimierui Domarkui, kuris daugiausia įdėjo darbo, ruošiant šią stovyklą, Zigmui Stankevičiui už padėjimą sustatyti palapines ir visiems kitiems, prisidėjusiems darbu ar kitkuo, ruošiant iškila. **Pakenė**

Vaiko gražiausios nuotraukos KONKURSAS

KONKURSINĖ NUOTRAUKA Nr. 10, Antuaneta Petašiūtė, 5 metų amž. iš Chicago, Nuotrauka V. A. Račkausko.

KONKURSINĖ NUOTRAUKA Nr. 11 Paulius Aišėnas, 7 metų amžiaus, iš Toronto, Canada. Nuotrauka V. Maco.

Rašytojas Benys Babrauskas, gyvenantis Ciceroj, Ill., su savo pussesere Ona Mikulskiene, viešnia iš Los Angeles.

E. Šulaičio nuotrauka

CHICAGOS PARENGIMŲ KALENDORIUS

RUGPIŪČIO 13 D. Žemaičių, Kultūros klubo rudeninis piknikas, Leppos sode, 82 nd & Kean Ave., Willow Springs.

RUGSĖJO 3 - 4 D.D. Lietuvių Katalikų Mokslo Akademijos suvažiavimas Jaunimo Centre.

LIET. ŽURN. SĄJUNGOS skyriaus rengiama Spaudos balius, rugsėjo 23 d. Balio Pakšto salėje.

SPALIO 1 D. Lietuvių rezistencijos grupių rengiamas lietuvių tautos sukilimo, įvykusio 1941 m., 20 metų sukakties minėjimas, Dariaus-Girėno Amerikos Legiono Posto salėje.

SPALIO 12 - 15 D.D. A.L.R. K. Moterų Sąjungos seimas Nekalto pradedimo Panelės Šv. parapijos salėje, Brighton Parke.